

Не смотря на это, до сих пор не решена проблема отображения истории документа. Ярким примером может служить проблема документов, появившихся после расчистки «счета невыясненных сумм». Демонстрация клиенту истории появления у него документа, позволит проследить всю цепочку поступления той или иной суммы. Поэтому эта проблема стоит не менее остро. Как показывает практика, в день около 10 % документов по налоговым платежам Самаркандской области поступают на «дикий» счёт, с которого происходит расчистка на последний счёт доходов бюджета. Не сложно заметить, что последняя проводка будет содержать информацию об ИНН и «диком» счёте самого банка, а не реального плательщика, информация о котором в лучшем случае сносится в назначение платежа. Анализ структуры данных в банке показывает, что каждому введённому документу присваивается свой уникальный код, который передаётся следующему, в случае генерации нового документа на основе этого. Не составляет особого труда проследить не только всю цепочку с конца (появления на расчётном счёте) до начала (появления этого документа в банке), но и разработать и эту программу для профессиональных разработчиков банковских систем.

Это лишь часть затронутых проблем, обнаруженных при эксплуатации любой подобной системы, обсуждение которых может улучшать качество и скорость обслуживания клиентов коммерческих банков, и позволит взглянуть разработчиком с другой стороны на создаваемое ими программное обеспечение.

ДОСВІД МАКРОЕКОНОМІЧНОГО ПРОГРАМУВАННЯ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В ПЕРІОД 1992–2014 рр.

С. С. Ніколенко, д. е. н., професор;

Л. Л. Кушнір, к. е. н., доцент

Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», м. Полтава

Важливими та невід’ємними інструментами механізму державного регулювання сучасної ринкової економіки є індикативне планування, прогнозування та програмування. Тому програмування, як засіб розвитку економіки України, прийшло на зміну централізованому директивному плануванню, яке мало

визначальний вплив на економіку за часів СРСР. Однак ця зміна не супроводжувалася ні наступністю, ні послідовністю, а тому до сучасного моменту ще не набула продуктивного характеру.

У процесі формування української держави та зміни економічної моделі її розвитку стратегічне планування сприймалося як рудимент соціалістичної системи [4]. Відтак, перехід до ринку супроводжувався демонстративною відмовою від будь-якої форми економічного планування. Це призвело до стихійності та безсистемності у процесах прийняття державних рішень. Фактично, у перше десятиліття становлення української держави планування розвитку її національної економіки ігнорувалося. Планові структури в центрі і регіонах були зменшені, змінені організаційно, проте не ліквідовані [6, с. 398]. Загальнодержавне планування, по суті, було замінено прогнозуванням. Замість державного плану соціально-економічного розвитку країни щорічно став розроблятися прогноз її розвитку.

З кінця 1990-х рр. ситуація в державному управлінні економікою України стала дещо поліпшуватися. Весь подальший період її розвитку супроводжувався спробами імплементації в господарську практику різної ваги прогнозно-програмних документів. Однак, маємо погодитися з позицією, що системного підходу до відновлення процесів планування господарського розвитку в Україні ще не вироблено [5, с. 13].

Прогнозно-програмні документи з питань економічного і соціального розвитку України, які на практиці розроблялися за роки незалежності, можна виокремити у дві групи [4]:

1) стратегії, програми, плани національного розвитку, розроблені за участю держави. Сюди належать Програми діяльності Кабінету Міністрів України (КМУ); прогнози економічного і соціального розвитку на середньотермінову перспективу; державні цільові програми; галузеві стратегії (програми) розвитку; стратегії регіонального (міського) розвитку; стратегії (програми) розвитку у сферах, що потребують окремої уваги з боку держави;

2) стратегії (програми, плани) національного розвитку, розроблені науковими інституціями, політичними партіями, окремими політиками, громадськими організаціями та незалежними експертами.

Окремим сегментом стратегічного планування стали чергові та позачергові Послання Президента України до народу

України, Послання Президента України про внутрішнє та зовнішнє становище України до Верховної Ради (ВР) України, Програми реформ, Національні проекти.

Зарубіжний досвід управління національною економікою показує, що провідним прогнозно-програмним документом в Україні могли б бути Програми діяльності Кабінету Міністрів України (КМУ). Однак такої традиції у нас поки що не склалася, чому є свої пояснення. Історія формування Програм діяльності Кабінету Міністрів України закорінена на початку 1990-х рр. [1]. 18 листопада 1992 р. Прем'єр-міністр Л. Кучма презентував у ВР України урядову програму антикризових заходів. Цей документ можна вважати 1-ю Програмою діяльності українського уряду, сформованою у вигляді певної сукупності управлінських рішень. Загалом у сучасній історії України ВР розглянуто та затверджено програми діяльності шести урядів – Є. Марчука, П. Лазаренка, В. Ющенко, В. Януковича, Ю. Тимошенко та А. Яценюка.

Вітчизняний досвід показує, що кожен з урядів, які призначалися протягом останніх десятиліть, починав працювати з «чистого аркуша», тобто без будь-якої наступності і послідовності в управлінні розвитком національної економіки. За укоріненою «традицією», державні програми економічного й соціального розвитку, розроблені попередніми урядами, «залишаються незатребуваними, а довгострокові ведуть у нікуди» [7]. Така доля характерна для багатьох державних програм – і щорічних, і п'ятирічних, і тих, що мали триваліший горизонт планування. Серед них, зокрема, і такі, як програми «Україна – 2010» Кабінету В. Пустовойтенка (1999), «Назустріч людям» Кабінету Ю. Тимошенко (2005) та ін. Вона може спіткати і Програму діяльності КМУ за керівництвом А. Яценюка [3], яка ухвалена Постановою від 27 лютого 2014 р. за № 799-VII Верховною Радою України [2].

Ймовірність розвитку подій за таким песимістичним сценарієм досить висока, оскільки Програма діяльності КМУ не має чіткого юридичного і політичного (інституційного) статусу. На сучасний момент чинне законодавство не містить строгих вимог ні щодо змісту цього документа, ні щодо термінів його реалізації, ні щодо відповідальності КМУ за його виконання. Як наслідок, одні і ті ж цілі розвитку мігрували із року в рік (та із документа в документ) з тією різницею, що посідали різні

позиції в переліку пріоритетів та відрізнялися за редакційним викладом [4].

Ці, та інші уроки, набуті з досвіду програмування розвитку національної економіки, вказують на необхідність подальшого вдосконалення її методології та правового супроводу. Для забезпечення макроекономічної стабільності та інклюзивного економічного зростання необхідно суттєвим чином реформувати систему стратегічного планування в напрямі органічного поєднання стратегії, прогнозу, індикативних планів та програм соціально-економічного розвитку, державного бюджету, цілей та ресурсів з механізмами ефективного державного регулювання економіки.

Список використаних джерел

1. Жилиєв І. Критичний аналіз досвіду програмування діяльності уряду України [Електронний ресурс] / І. Жилиєв. – Режим доступу: <http://soskin.info/ea.php?pokazoid=20050302&n=3-4&y=2005>. – Назва з екрана.
2. Про Програму діяльності Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]: Постанова Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/799-18>. – Назва з екрана.
3. Програма діяльності Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/n0001120-14>. – Назва з екрана.
4. Рекомендації щодо стратегічного планування економічного і соціального розвитку України на довгострокову перспективу / Підготовлено в рамках Проекту «Прискорення прогресу в досягненні Цілей розвитку тисячоліття в Україні». Програми Розвитку ООН в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.undp.org.ua/files/ua_59817AMDGP_strategic_planning_ukr.pdf. – Назва з екрана.
5. Савченко В. Ф. Планування і прогнозування: еволюційні зміни та ситуація в Україні / В. Ф. Савченко // Чернігівський науковий часопис. – 2011. – № 2 (2). – С. 12–20.
6. Савченко В. Ф. Програмне регулювання розвитку економіки держави та регіонів на сучасному етапі / В. Ф. Савченко // Університетські наукові записки. – 2008. – № 4 (28). – С. 398–403.
7. Симоненко В. Політичний вибір зроблено. Попереду – економічний / В. Симоненко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://gazeta.dt.ua/ECONOMICS/politichniy_vibir_zrobleno_poperedu_ekonomichniy.html. – Назва з екрана.